

PSALMS CHAPTER 23: DEATH'S SHADOW AND DAVID'S FAITH

The Text: Chapter 23

A David psalm.

The LORD is my shepherd,
 I shall not want.

(א) מְזֻמֹּר לְדָוִד
 יְקִיָּק רֹעִי
 לֹא אֶחְסָר:

In grass meadows He makes me lie down,
 by quiet waters guides me.
 My life He brings back.
 He leads me on pathways of justice
 for His name's sake.

(ב) בְּנְאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי
 עַל-מַי מְנוּחֹת יְנַהֲלֵנִי:
 (ג) נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב

Though I walk in the vale of death's shadow,
 I fear no harm,
 for You are with me.

יְנַחֲנִי בְּמַעְגְלֵי-צֶדֶק
 לְמַעַן שְׁמוֹ:

Your rod and Your staff—
 it is they that console me.

(ד) גַּם כִּי-אֵלֶיךָ בְּגִיא צַלְמוֹת
 לֹא-אֵירָא רָע

כִּי-אַתָּה עֹפְדִי
 שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתְּךָ
 הִפְּחוּ יְנַחֲמֵנִי:

You set out a table before me
 in the face of my foes.
 You moisten my head with oil,
 my cup overflows.
 Let but goodness and kindness pursue me
 all the days of my life.
 And I shall dwell in the house of the LORD
 for many long days.

(ה) תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שְׁלֹחַן
 נֶגֶד צָרָי
 דִּשְׁנֹתַי בְּשֶׁמֶן רֹאשִׁי
 כּוֹסֵי רוּחִי:
 (ו) אַךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי
 כָּל-יְמֵי חַיִּי
 וְשָׁבְתִי בְּבֵית-יְקִיָּק
 לְאָרְךָ יְמֵים:

Fleeting Panorama

Radak

David said this Psalm regarding himself, when he came from crisis to relief, or about Israel who will say this upon leaving exile... it speaks about David at the time when he flees from Saul.

רד"ק

המזמור הזה אמרו דוד על עצמו כשיצא מצרה לרוחה, או נאמר על ישראל שיאמרו כן בצאתם מהגלות... מדבר בדוד בשעה שהיה בורח מפני שאול.

מלבי"ם

במזמור הזה חרט את קורותיו מעת היותו רועה צאן במדבר עד שעלה למלוכה, תחלה ישקיף על ראשית ימי חייו עת התבודד עם הצאן במדבר, וידמה א"ע כצאן רועה על נאות דשא ואת ה' כרועה המשגיח עליו בעין חמלה, השנים האלה הם היו אצלו מבחר ימי חייו בעוד התבודד עם קונו, בעוד יזמר לפניו על הגיון בכנור נעים זמירות ישראל, בעוד לא נטל עליו כתר המלוכה להפרידו מן הדבקות עם ה', שכן מצאנו שגם אחרי מלכו קרא א"ע תמיד בשם עני ודל, כי זמן הזה היה הזמן המאושר אצלו, ובאשר היה רצון ה' להוציאו מחיי ההתבודדות לרעות צאן עמו, סבב סבובים שילקח לבית שאול להיות מנגן בכנור ושם נתן בלבו להלחם עם גלית ויהי לשם, ואז העלה עליו חמת שאול ויתן לו את בתו, במאה ערלות פלשתים, ואחר זה רדף אחריו להרגו, וכ"ז היו סבות אל הצלחתו עד שהגיע למלכות, וכ"ז היה נגד רצון דוד שהיה חפץ יותר בחיי ההתבודדות וזכר תמיד ירחי קדם הטובים בעיניו מכתר המלוכה ונדמה בזה. כבן מלך יורש עצר אשר מאס בשבט מלכות ויבחר לחיות חיי הפרישות והנזירות בסוכת נוצר אשר עשה לו ביער בערב, וימן המלך אחד מעבדיו להצית אש בסוכתו, וכשהלך הנזיר לבקש מחסה מזרם הסית אותו א' מעבדי המלך שישב בבית קטן בנוי הנמצא ביער, אח"כ הציתו גם הבית הזה, ואחר העלהו לשבת בבית יותר טוב קרוב יותר אל העיר, וכן עשה לו כפעם בפעם עד שהתקרב יותר אל העיר והרגיל א"ע לשבת בבית יותר טוב עד ששב אל העיר ואל בית אביו, אז הבין הבן הנזיר שכל מה שקרה לו היה מתחבולות אביו להוציאו מחיי הפרישות וההתבודדות אל הנהגת המדינה, ויאמר אל אביו, דע כי הגם שגלגלת עמי עד שהביאותני עד הלום זו מלכות, בכל זאת דע כי בלבי הנני עוד נזיר אלהים כמקדם, כי כל הטוב והחסד שעשית עמי להביאני אל המלכות היא בעל כרחי, ואני לא אמוש גם בבית המלך מלהיות עובד ה' ונזיר וקדוש לפניו. ובוה נבא אל הבאור "ה' רועי". צייר ימי ילדותו, ודמה את עצמו לשה ואת ה' לרועה אותו במדבר, אומר הן ה' הוא רועי ובודאי לא אחסר דבר, כי איני צריך רק מרעה טובה ומים לשתות, ורועי ה'.

Sabbatical Triangles

Shabbat 117b

Rabbis taught: how many meals must a person do on Shabbat? Three...“Moses said, ‘Eat today; today is Sabbath to the Lord; today you won’t find it in the field’”

שבת קיז:

תנו רבנן: כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת? שלש...“ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה.”

רמב"ם הלכות שבת פרק ל

חייב אדם לאכול שלש סעודות בשבת, אחת ערבית ואחת שחרית ואחת במנחה, וצריך להזהר בשלש סעודות אלו שלא יפחות מהן כלל, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה סועד שלש סעודות, ואם היה חולה מרוב האכילה או שהיה מתענה תמיד פטור משלש סעודות, וצריך לקבוע כל סעודה משלשתן על היין ולבצוע על שתי ככרות, וכן בימים טובים.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רצא

יהא זהיר מאד לקיים סעודה שלישית ואף אם הוא שבע יכול לקיים אותה בכביצה, ואם א"א לו כלל לאכול אינו חייב לצער את עצמו. והחכם עיניו בראשו (קהלת ב, יד) שלא ימלא בטנו בסעודת הבוקר, כדי ליתן מקום לסעודה שלישית. הגה: ומי שלא אכל בליל שבת, יאכל שלש סעודות ביום השבת (הרא"ש פרק ע"פ).

Aruch HaShulchan

R' Yossi said “May my share be with those who do 3 meals on Shabbat,” and the Levush says they are Biblically mandated, as it says ‘day’ thrice. If one denies that it is Biblically mandated, it is certainly decreed by Moses received at Sinai. They hint at 3 patriarchs, Torah-Prophets-Writings, and when the manna was given it was for three meals...great and awesome matters are tethered to these 3 meals, and are explained in the Zohar in many places.

ערוך השולחן אורח חיים סימן רצא

א"ר יוסי "יהא חלקי עם מקיימי ג' סעודות בשבת" והלבוש כתב שהם מן התורה כדכתיב תלתא היום ע"ש. ואם אפשר שאינן ממש מן התורה מ"מ וודאי מתקנת משה רבינו הם שכן קיבל מסיני. והם מרמזים נגד ג' אבות, נגד תורה נביאים וכתובים, ובשעה שניתן להם המן ניתן להם על ג' סעודות...ודברים גדולים ונוראים תלויים בג' סעודות אלו ומבוארים בזוהר בכמה מקומות:

Death's Shadow

Shulchan Aruch

One must make it with bread; some say one can use anything from the five grains; some say one can use bread-condiments like meat or fish, but not fruit; some say even fruit can be used. And the first approach is ideal, and one should use bread unless one is very full. *Note: or in a place impossible to eat bread, for example on the eve of pesach falling on Shabbat, when it is forbidden to eat bread after mincha.*

שו"ע אורח חיים הלכות שבת סימן רצא

צריך לעשותה בפת; וי"א שיכול לעשותה בכל מאכל העשוי מאחד מחמשת מיני דגן; וי"א שיכול לעשותה בדברים שמלפתים בהם הפת כבשר ודגים, אבל לא בפירות; וי"א דאפילו בפירות יכול לעשותה. וסברא ראשונה עיקר, שצריך לעשותה בפת א"כ הוא שבע ביותר. הגה: או במקום שא"א לו לאכול פת, כגון בערב פסח שחל להיות בשבת שאסור לו לאכול פת לאחר מנחה.

רמ"א אורח חיים, סימן רצא

י"א דאסור לשתות מים בין מנחה למעריב בשבת, דאז חוזרים הנשמות לגיהנם, וע"כ אין לאכול סעודה שלישית בין מנחה למעריב, אלא יאכל אותה קודם מנחה. וי"א דיותר טוב להתפלל מנחה תחלה, וכן נוהגים לכתחלה בכל מדינות אלו, ומ"מ אין לשתות מים מן הנהרות, אבל בבית שרי וכ"ש שאר משקין דשרי. וי"א דאין אסור אלא תוך י"ב חודש על אביו ואמו. וי"א דאיסור זה של שתיית מים אינו רק בע"ש.

בני יששכר מאמרי השבתות מאמר ח - מנחת שבת

אומרים בשבת "מזמור לדוד ד' רועי לא אחסר"... ובפרט בסעודה שלישית מנהג הנהוג מצדיקי עולם לאומרו, ובכמה מקומות אומרים אותו אז ג' פעמים, נראה לפרש שהוא על פי... לקוטי שושנים בשם הפליאה: תת"ן חדרים יש בגיהנם מנין תכל"ת... וצדיקים הולכים שם להעלות נשמות רשעים; תק"פ חדרים אינם תוקפא דדינא כל כך ונשאר ר"ע חדרים שהם רע, וכשהולך הצדיק הולך עמו מלאך ושמו יהושע ובידו שעוה וכותב על מצחו שם את"ה ואז אפילו בר"ע חדרים אין פחד. ע"כ הפליאה. ופירש הקדוש מהר"ש הנ"ל דזהו הרמוז בפסוק "גם כי אלך בגי"א צלמו"ת" (בגימטריא תק"פ), לא אירע רע (גם מן הר"ע חדרים לא אירא), כי אתה עמדי, היינו שם את"ה שנכתב על מצחו של הצדיק, עימדי שיבטך וימשענתך הי"מה ראשי תיבות שעו"ה, עימדי שיבטך וימשענתך הי"מה ינחמוני ראשי תיבות יהוש"ע שם המלאך הכותב, עכ"ד. והנה "בשבת חייבא דגיהנם ניחין" [זוה"ק ח"ג צ"ד ע"ב], ובודאי הם מתפשטין בין הצדיקים להעלותם מן הגיהנם, על כן אומרים זה המזמור ובפרט בסעודה שלישית שהוא קרוב לזמן החזרת רשעים לגיהנם, ואתה תבין הדברים האלה ברצונך.

ר' צדוק הכהן מלובלין - פרי צדיק שמות פרשת יתרו

בזוה"ק "תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זימנא"... משה יוסף ודוד. ושלושתן נקראו רועי ישראל: יוסף זן ופירנס את ישראל לחם... ומשה רבינו ע"ה האכילם המן במדבר... ודוד המלך ע"ה נקרא רועה ישראל... ובסעודה שלישית זמן שנסתלקו שלושה רועי ישראל מהעולם אומרים "ה' רועי לא אחסר" שזה לא יחסר לנו לעולם.